vergadering **C136**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 9 februari 2023

Vlaams Parlement

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het geïntegreerde tijdschriftenbeleid
– 1371 (2022-2023) 3

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de internationale uitstraling van de Vlaamse muzieksector
– 1410 (2022-2023) 5

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de verlenging van het proefproject DAB+ voor lokale radiozenders
– 1169 (2022-2023) 8

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de gedateerde evenementenlijst voor sportwedstrijden
– 1402 (2022-2023) 13

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het aanspreken van de pesters in de strijd tegen het pesten
– 1375 (2022-2023) 17

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de zoektocht naar extra vrijwilligers bij de hulplijn Awel
– 1368 (2022-2023) 22

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het geïntegreerde tijdschriftenbeleid
– 1371 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, we hebben het in deze commissie nog niet zo vaak gehad over het geïntegreerde tijdschriftenbeleid, hoewel dat dossier een lange historiek heeft. Ik verwijs naar een rapport van de Antwerp Management School in 2015, 'Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoedtijdschriften'. Dat rapport stelt dat het tijdschriftenbeleid te versnipperd en verkokerd was. Meer afstemming en overleg zijn nodig om de zichtbaarheid en de impact van de tijdschriften te verhogen. Ook moesten een aantal lacunes en vooral overlap weggewerkt worden in de zakelijke onderbouw, de communicatie, de marketing en promotie, de digitalisering en distributie van al deze tijdschriften.

Met die conclusie ging uw voorganger, Sven Gatz, aan de slag, met het doel om tot een geïntegreerd tijdschriftenbeleid te komen. Bedoeling was te werken met één subsidiekanaal voor alle tijdschriften, om zo sneller in te spelen op de evoluties in het veld. Literatuur Vlaanderen was door haar expertise en ervaring de meest geschikte partner om dit uit te werken.

Er zijn uitvoerige besprekingen geweest met Literatuur Vlaanderen, maar het bleek dat de piste van een geïntegreerde subsidieaanpak voor tijdschriften op korte termijn niet de meest geschikte aanpak was. Daarom bleef het beleid voorlopig versnipperd. Via een overgangsbepaling werd de mogelijkheid voorzien om de subsidiëring van de erfgoedtijdschriften tot 2023 te continueren. Voor de overige tijdschriften werd gewerkt met reglementen.

Een andere relevante speler in dit verhaal is het tijdschriftenplatform Folio, waarop deze cultuurtijdschriften zich hebben verenigd. Met deze koepelorganisatie werd in deze context een beheersovereenkomst afgesloten door Literatuur Vlaanderen en het departement. Door mijn schriftelijke vragen kwam ik bovendien te weten dat Folio 74.000 euro in 2020 en 37.000 euro in 2022 uit de Lottomiddelen kreeg.

In uw beleids- en begrotingstoelichting (BBT) Cultuur vond ik in dit verband een redelijk korte passage terug: "Drie cultureelerfgoedtijdschriften worden gecontinueerd in afwachting van het tijdschriftenbeleid." Voor literaire tijdschriften begreep ik verder dat een meerjarig reglement voor 2022-2025 werd gelanceerd.

Dat blijft een beetje onduidelijk. Er worden al jarenlang subsidies uitgereikt aan Folio om dat op de een of andere manier tot stand te brengen, maar het blijft er wat tussen hangen.

Daarom heb ik de volgende vragen, minister-president.

Wat is de huidige stand van zaken in verband met de uitwerking van het geïntegreerde tijdschriftenbeleid? Welke rol spelen Literatuur Vlaanderen en Folio daarin?

Er leek lang onenigheid te bestaan over de piste van een geïntegreerde subsidieaanpak voor tijdschriften. Welke piste zal finaal worden gevolgd en waarom?

Kunt u de beslissing over de middelen voor Folio die uit de lottomiddelen komen toelichten? Hoeveel middelen ontvangen zij in totaal van de Vlaamse overheid, en welke opdracht staat daar precies tegenover?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Literatuur Vlaanderen, Folio en het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) onderzochten of een geïntegreerd tijdschriftenbeleid waarbij Literatuur Vlaanderen de loketfunctie voor subsidies voor culturele tijdschriften zou opnemen, een zinvolle piste was. Voor de subsidiëring van tijdschriften werd steeds uitgegaan van de inhoud als belangrijkste basis voor de manier waarop ze gesubsidieerd worden, bijvoorbeeld via het Kunstendecreet, Erfgoeddecreet, Literatuur Vlaanderen of het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Als één subsidiekanaal gemaakt zou worden voor tijdschriften, is niet langer de inhoud, maar wel de vorm de belangrijkste basis voor de manier van subsidiëren. Aangezien de waarde van tijdschriften vooral bepaald wordt door hun inhoudelijke kwaliteit en hun rol binnen en voor het veld waarin ze actief zijn, bleek een subsidielijn afstemmen op basis van de vorm dan ook niet de beste optie.

Omdat culturele tijdschriften, en in se tijdschriften in het algemeen, met gelijkaardige uitdagingen geconfronteerd worden, is het opnemen van die uitdagingen wel belangrijk en relevant in het kader van een geïntegreerd tijdschriftenbeleid. Daarom bleek het interessant om een goed overlegorgaan voor promotie, netwerking en onderlinge uitwisseling te ondersteunen. Die rol is vandaag weggelegd voor Folio.

Folio heeft als missie – en ik citeer – "geïnteresseerde cultuurliefhebbers, culturele instellingen en beleidsmakers verlekkeren voor de meerwaarde van cultuurmagazines. Dat doet de organisatie via samenwerking. Folio gelooft dat niet onderlinge competitie, maar wel uitwisseling en vereende kracht dé strategie is om in Vlaanderen extra diepgang te creëren in de culturele beleving. De verzamelde schat aan boeiende inzichten en artikels is groter dan de som van de aparte bladen en websites."

Folio concretiseert zijn missie in vier operationele doelstellingen, waarbij in de volgende periode vooral gefocust wordt op de eerste twee. De eerste operationele doelstelling luidt dat Folio een meer performante en continue collectieve communicatie ontwikkelt, vooral digitaal, om een breder publiek te wijzen op het boeiende aanbod van tijdschriften, en daarvoor engageren ze een communicatiemedewerker voor één dag per week. De tweede doelstelling is dat Folio inzet op meer structurele samenwerkingsverbanden met vijf soorten partners, in functie van een verdere distributie van de content van cultuurmagazines via hun publiekskanalen. De focus ligt dus vooral op die twee doelstellingen. De derde operationele doelstelling is dat Folio onderzoek voert naar de mogelijkheid/wenselijkheid van een digitaal archief met toegang tot alle artikels van Vlaamse cultuurtijdschriften. En dan is er ten slotte de vierde operationele doelstelling: Folio continueert, stabiliseert en verfijnt zijn interne werking en ook zijn samenwerking, gestoeld op onderling overleg, praktijkuitwisseling, extra vorming en informatiedoorstroming tussen magazines, beleid en stakeholders.

Vandaag zijn 43 cultuurtijdschriften lid van Folio. Folio ontving tot en met 2022 voor zijn werking een bedrag van 50.000 euro, waarvan 13.000 euro vanuit Literatuur Vlaanderen en 37.000 euro vanuit de Lottomiddelen. Rekening houdend met het ingediende meerjarenbeleidsplan 2023-2025 en om Folio iets meer slagkracht te geven, wordt deze subsidie voor 2023 verhoogd tot 70.000 euro, waarvan 21.000 euro vanuit Literatuur Vlaanderen en 49.000 euro vanuit de Lottomiddelen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel, minister-president. Op zich zijn dat vier zeer interessante operationele doelstellingen, maar ik denk dat hier het resultaat een beetje in de gaten moet worden gehouden. Het is eerlijk gezegd een riedeltje dat ik al vaak heb gehoord, als het gaat over onder andere de samenwerking en dat platform, maar ik zie daar weinig concrete zaken uit voortkomen. Wanneer je al jarenlang telkens subsidies geeft en je niet de juiste resultaten ziet, moeten we dat

misschien eens met een grotere bril bekijken. Wat betreft de derde operationele doelstelling rond het onderzoek voor een digitaal archief: u bent volop bezig met digitalisering, wat een zeer goede keuze is, ik vind het dan een beetje bijzonder dat die derde operationele doelstelling daar een beetje los van staat. We hebben een instituut meemoo, dat niets anders doet dan digitalisering, dus we moeten ook opletten dat we geen dubbel werk doen en dat we de middelen efficiënt verdelen.

Wat het geïntegreerd tijdschriftenbeleid betreft: lees ik daar goed dat die piste eigenlijk voorgoed verlaten is om te komen tot een volledig geïntegreerde visie onder de koepel van Literatuur Vlaanderen? Ik ben me er ten volle van bewust dat zij dat aanvankelijk hebben weggeduwd en er eigenlijk niet in geïnteresseerd waren. Ik vroeg mij af of de geesten daar toch wel wat gerijpt zijn, want ik denk dat we de mening delen dat zaken samenbrengen zorgt voor meer efficiëntie dan dat iedereen op zijn eigen eilandje maar wat doet en zomaar subsidies opsoupeert. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik wil kort tussenkomen om me compleet aan te sluiten bij de zienswijze die hier wordt vertolkt. Ik herinner me dat we, net voor de vorige verkiezingen, bij deBuren een debat hadden met de sector. Daar zie je dat het op zich kleine, maar belangrijke initiatieven zijn die van belang zijn voor de rijkdom van dat veld, maar laat ze zo veel mogelijk samenwerken waar ze kunnen: niet op de inhoud, maar wel op andere zaken, op alles wat mogelijk is rond backoffice.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik deel natuurlijk de visie dat samenwerking tot onder andere efficiëntie leidt. Ik moet eerlijk zeggen dat ik met Literatuur Vlaanderen nog moet nagaan of zij er nog een werkpunt van maken. Ik denk niet dat het bovenaan in de beheersovereenkomst staat en het is ook niet het toponderwerp als ik met Literatuur Vlaanderen rond de tafel zit en waar het gesprek het volledige uur over gaat. Ik zal dat dus opnieuw met hen opnemen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): U hebt dat goed verwoord, minister-president: het geïntegreerd tijdschriftenbeleid is niet altijd – bij elk van ons – een 'top of mind', maar het is iets dat al jarenlang wat aansleept. Ze krijgen al jarenlang wat Lottomiddelen, maar ik vind dat er eens serieuze resultaten op tafel gelegd mogen worden, en dan denk ik dat een goede, efficiënte en sterke partner als Literatuur Vlaanderen daar de nodige hefbomen voor heeft. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de internationale uitstraling van de Vlaamse muzieksector
– 1410 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): We gaan van de literaire tijdschriften naar de muzieksector.

Op 30 januari werden de winnaars van de laatste editie van De Nieuwe Lichting bekendgemaakt. De Nieuwe Lichting is de jaarlijkse zoektocht van StuBru naar nieuw muzikaal talent van eigen bodem. StuBru organiseerde deze muziekwedstrijd

al voor de elfde keer, specifiek met de bedoeling om jong talent een duwtje in de rug te geven.

We weten allemaal dat er heel veel groepen zijn als het gaat over muziek, en die creativiteit is bijzonder fijn. Maar de concurrentie in de sector is ook bikkelhard, en zeker voor jongeren is het niet makkelijk om door te breken. Ze brengen natuurlijk minder op, zijn een groter risico voor grote zalen, waardoor de aarzeling om hen te boeken groot is bij programmatoren, die natuurlijk ook efficiënt moeten omgaan met middelen.

En dan komt corona er nog bij. We hebben gezien dat sinds de coronacrisis, en nadien de energiecrisis, het publiek eigenlijk afwachtender is om aan nieuwe, minder bekende acts, hun centen te besteden. Ondertussen is het publiek na corona voor een groot deel teruggekomen naar de concertzalen, maar nog niet helemaal. In de operahuizen zitten ze bijvoorbeeld nog niet aan 100 procent. We zien dus dat het publiek ook eerder tickets van meer bekende acts koopt. En de energiecrisis zorgt ervoor dat er nog minder financiële ruimte is, waardoor mensen op veilig spelen. Jong talent krijgt daardoor minder kansen.

We hebben ongelooflijk veel talent in Vlaanderen, en toch denken we dat er nog ruimte is voor verbetering op vlak van beleid. En zo heeft Luc Nowé, de coördinator van VI.BE, op 30 januari in Het Journaal Laat op VRT gepleit voor de oprichting van een Vlaams exportbureau voor Vlaamse artiesten, iets wat in de omliggende landen ook al bestaat. Zo'n Vlaams exportbureau zou er echt werk van kunnen maken om van de internationale uitstraling van de Vlaamse muziekssector een realiteit te maken. Trouwens, niet alleen de omliggende landen hebben zo'n exportbureau, ook Wallonië heeft het. Wij hebben dat vooralsnog niet. Ik vond het daarom een interessante piste die Luc Nowé lanceerde.

Minister-president, hoe staat u tegenover het idee van de oprichting van een Vlaams exportbureau voor de Vlaamse muziekssector? En bent u bereid om het potentieel daarvan, gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, of ondersteund op welke manier dan ook, te onderzoeken?

Dank u wel.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, ik ga uw twee vragen samen beantwoorden.

Een exportbureau voor de Vlaamse niet-klassieke muziek is een middel om de internationale positie van deze sector te versterken en kan inderdaad een waardevolle link zijn tussen de verschillende actoren in de muziek, gaande van muzikanten, managers, platenlabels tot distributeurs. Zoals u zelf in uw vraag vermeldt, hebben vele landen een dergelijk exportbureau. Maar er is niet één geijkte vorm voor een muziekexportbureau. Elk bureau werkt binnen een context die rekening houdt met de lokale organisatie van het muzieklandschap en het geheel aan organisaties en regelgeving ter ondersteuning daarvan.

Vlaanderen heeft sinds het begin van deze eeuw een eengemaakt decreet ter ondersteuning van de volledige kunstensector, waar alle disciplines en de kruisbestuiving tussen deze disciplines onderdak vinden. Binnen dit kader is er ook plaats voor VI.BE, het steunpunt voor niet-klassieke muziek. Vanaf 2019 werd de rol van deze organisatie uitgebreid met de ondersteuning voor de professionele niet-klassieke muziek. Vanaf 2023 wordt VI.BE als steunpunt ondersteund met een meerjarige subsidie. De internationalisering van de sector is een van de kerntaken van VI.BE. De middelen waarover VI.BE beschikt, dienen vooral voor de omkadering en gerichte acties, bijvoorbeeld op showcasefestivals.

Voor de ondersteuning van internationale activiteiten van de artiesten en groepen zelf zijn er specifieke mogelijkheden binnen het Kunstendecreet. Met name de tegemoetkomingen voor internationale presentatiemomenten is een toegankelijk systeem waarbij kort op de bal gespeeld kan worden. Voor een sector zoals de niet-klassieke muziek, die dikwijls kort op de bal moet kunnen spelen, is dat een veelgebruikt middel voor de ondersteuning van de internationale ambities. Daarnaast zijn er ook de subsidies internationale presentatieprojecten, die aangevraagd kunnen worden voor nieuwe of bestaande kunstproducties in het buitenland. Bij de beoordeling van deze projecten wordt rekening gehouden met onder andere de internationale uitstraling van de presentatieplek en met de prioritaire landen en regio's in het Vlaams internationaal cultuurbeleid.

De verschillende spelers binnen de niet-klassieke muzieksector – en dan heb ik het over VI.BE, de artiesten en groepen, de muziekindustrie en ook de ondersteunende overheid – vormen een ecosysteem dat mogelijkheden creëert om internationale expansie te stimuleren.

Ik blijf voorstander van het sectoroverschrijdende karakter van het Kunstendecreet en het fijnmazige netwerk van organisaties en kruisbestuivingen die hiermee ondersteund worden. Ik heb het bestaande kader dan ook versterkt door de middelen voor projectmatige steun te verhogen en te verankeren middels de 12,5 procentnorm binnen het Kunstendecreet.

Een apart exportbureau voor de niet-klassieke muziek, of de uitbreiding van VI.BE met deze taken grijpt daar dan op in. VI.BE is bijvoorbeeld lid van de European Music Exporters Exchange (EMEE), dat is een officieel Europees netwerk van muziek exportbureaus met eigen middelen voor de internationale ondersteuning van de artiesten. Als dit overwogen zou worden, moeten de eventuele gevolgen daarvan eerst in kaart gebracht worden. In dat opzicht zal ook moeten worden gekeken naar andere landen, hoe dit type organisatie zich daar verhoudt tot andere ondersteuningsmaatregelen, want finaal gaat het om een geheel van mechanismen die de sector ondersteunen, en waarin een exportbureau zijn plaats kan hebben. Ik ben op dit moment niet overtuigd dat Vlaanderen op dit vlak achterblijft ten opzichte van andere landen, zoals u opmerkt in uw vraag, maar naar aanleiding van deze vraag willen we wel eens bekijken of uitbreiding van VI.BE hier een meerwaarde kan betekenen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, minister-president. Ik begrijp uit uw antwoord dat u enerzijds zegt dat we VI.BE al hebben, dat specifiek voor die niet-klassieke muzieksector in het leven is geroepen, terwijl we voor de andere kunsttakken eigenlijk naar integratie in één Kunstenpunt gaan. Kunstenpunt is de synergie geweest tussen het vroegere Muziekcentrum Vlaanderen – waar ik nog mee aan de oprichting van lag – het Theaterinstituut, en alle andere steunpunten. Die zijn geïntegreerd in Kunstenpunt. De voormalige minister Gatz heeft toen gezegd dat we voor die niet-klassieke muzieksector een apart steunpunt zouden oprichten: VI.BE. Daar was eigenlijk wel een goede reden voor: die sector heeft immers een heel, heel eigen en andere dynamiek dan klassieke muziek, maar bijvoorbeeld ook beeldende kunsten, theater. Dat is een heel andere economische realiteit en economische werking, andere businessmodellen, die dat aparte VI.BE kunststeunpunt eigenlijk legitimeerden.

U verwees zelf naar EMEE, dat bestaat uit 29 Music Export Offices van 25 landen. Kijk, als er al 25 andere landen zeggen dat ze daar wel nood aan hebben … Uiteraard zit VI.BE daar voor een stuk bij, maar ik denk dat we de vraag van VI.BE toch eens dieper moeten bekijken, en ik hoor dat u bereid bent dat te doen. Volgens mij – ik heb natuurlijk geen grondige analyse gedaan van die 29 andere Music

Export Offices – is bijvoorbeeld Dutch Music Export, de Nederlandse evenknie, denk ik een goed model, omdat die echt extra middelen, extra knowhow heeft, een netwerk heeft over heel de wereld, om precies die niet-klassieke muziek als exportproduct in de markt te zetten. Dus ik zal ernaar uitkijken, minister-president, dat u dat met VI.BE verder wilt bekijken.

Meyrem Almaci (Groen): Ik wil aansluiten bij de vraag van de collega met betrekking tot de internationale uitstraling van de Vlaamse muzieksector, maar ik wil toch ook eventjes de aandacht vestigen op het feit dat sinds corona op verschillende plaatsen, provinciaal – ik kijk bijvoorbeeld ook naar Limburg – de gevestigde muziekhuizen, hubs waar jong talent ontstond, kon doorgroeien, het moeilijk hebben, en sommige daarvan zelfs regelrecht gestopt zijn, en provinciaal, lokaal, bovenlokaal aan het zoeken zijn op welke manier zij hun werking kunnen verderzetten.

Het is zeer goed dat we een nationale radiozender hebben, Studio Brussel, die De Nieuwe Lichting organiseert. Het is zeer goed dat we kijken naar wat er bestaat, en hoe we die internationale uitstraling kunnen vergroten. Ik sluit me dus aan bij de vragen van collega Segers. Maar tegelijkertijd maak ik me zorgen over die beginfase, waar we toch merken dat er een groot verschil is naargelang provincies, en dat corona er ook wel op heeft ingehakt. Ik maak me zorgen dat niet alleen de werking en de internationale uitstraling een aandachtspunt is, maar toch ook die 'lokale humus', om dat dan zo te zeggen, bij gebrek aan trekkers van toch soms gevestigde instanties zoals Muziekodroom et cetera. Ik wil dus eventjes weten hoe u die andere pool van dit verhaal ziet.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers had geen bijkomende vragen gesteld, en u snijdt een heel ander onderwerp aan.

Meyrem Almaci (Groen): Ik zal een vraag indienen, dan kunt u dat beter voorbereiden.

Minister-president Jan Jambon: We hebben natuurlijk ons subsidiesysteem van het Kunstendecreet, projectsubsidies enzovoort, en we hebben die middelen grondig verhoogd voor de volgende beleidslijn. Ik denk dus dat, als er noden zijn, we moeten kijken hoe we dat binnen het Kunstendecreet kunnen opnemen. Ik heb op dit moment geen intentie om bijkomende subsidiekanalen te openen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik kijk ernaar uit, minister-president, dat u eerstdaags met VI.BE rond de tafel gaat zitten om te kijken waar ofwel VI.BE extra ondersteund kan worden voor die exporttaak, ofwel een apart exportbureau voor de muziek kan worden opgericht, al dan niet in de schoot van VI.BE.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de verlenging van het proefproject DAB+ voor lokale radiozenders
– 1169 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Minister, op 1 februari 2022 startte in heel Vlaanderen het proefproject DAB+ voor lokale radio's, en dit voor een periode van 1 jaar. In

totaal namen 59 lokale radio-omroepen deel aan dit proefproject, toch ongeveer de helft van alle erkende lokale radio's.

Op 5 oktober 2022 stelde ik u een vraag om uitleg om een stand van zaken te krijgen. Punten die toen aan bod kwamen, waren de subsidies voor lokale radiozenders als tegemoetkoming voor de aansluitingskosten bij het digitale radioplatform Radioplayer, de opstart van een stuurgroep binnen Digitale Radio Vlaanderen, waarbij de lokale radio's zouden worden betrokken, de tussentijdse en eindevaluatie van het DAB+-proefproject, het ontwerpplan voor lokale en bovenlokale DAB+, én de nieuwe radiostudie. Ook in de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) Media voor het begrotingsjaar 2023 en de bespreking ervan kwam het thema van de digitalisering van de radiosector aan bod.

Ik was dan ook erg tevreden over het bericht dat ik op 16 januari 2023 las op de website van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) over de evaluatie en de verlenging, met drie jaar zelfs, van de lokale DAB+-proefprojecten.

Uit de evaluatie van dit eerste jaar blijkt dat er amper technische problemen waren en dat er amper storingen werden ervaren van of op andere netwerken. Ook het zendbereik voor de mobiele ontvangst en de kwaliteit van het omroepsignaal worden als positief beoordeeld. De proefprojecten geven ook weer dat de DAB+-uitzendingen in de huidige vorm betaalbaar zijn voor de lokale radiozenders.

Daartegenover staat dat een ononderbroken dekking binnen het semiprovinciale zendgebied noodzakelijk blijkt, naast de opvulling van enkele gaten in de dekking waar het DAB+-signaal niet of te zwak is. De dekking is niet overal optimaal. Elk project pleit ervoor om steunzenders toe te laten om die stabiele en ongestoorde ontvangst van het signaal in het hele zendgebied te garanderen. Het opvullen van gaten in de huidige dekking, waardoor luisteraars via DAB+ in de wagen het omroepsignaal zonder onderbrekingen kunnen blijven ontvangen, kan de transitie van FM naar DAB+ versterken.

De lokale DAB+-proefprojecten en de tijdelijke zendvergunningen werden dus verlengd met een periode van drie jaar.

Het perspectief op een definitief digitaal frequentieplan is afhankelijk van de onderhandelingen op Europees vlak. Dat hebt u vroeger ook al gezegd. Daarom moet de verlenging van de proefprojecten rechtszekerheid en ruimte bieden voor bijkomende investeringen. Tegelijkertijd wordt ook de activering van een beperkt aantal steunzenders en 'repeaters' binnen de reeds bestreken lokale DAB+-zendgebieden mogelijk gemaakt.

Dat hebben we allemaal kunnen lezen op de website, maar het is misschien toch goed dat u daarover iets meer uitleg kunt geven. Daarom heb ik voor u een paar vragen, minister.

Ik wil starten met een heel algemene vraag. U hebt een grote radiostudie aangekondigd voor dit jaar. Wat is de stand van zaken van de aanbesteding van de nieuwe radiostudie?

59 lokale radiozenders namen deel aan het DAB+-proefproject. Zullen ze allemaal het project verderzetten of haakt er toch iemand af? Indien er zenders zouden afhaken, wat is dan de reden? Worden de vrijgekomen plekken dan ingenomen door andere zenders?

Welke initiatieven zult u nemen om de optimalisering van de dekking van het DAB+-signaal te garanderen en dus de gaten in de dekking op te vullen?

We hebben vernomen dat er ook nogal wat te doen was rond het opgelegde maximumvermogen voor de digitaal uitzendende lokale radiozenders. Dat is vastgelegd

op 100 watt effective radiated power (ERP). Is het niet beter om dit geval per geval te bekijken en hierover afhankelijk van de lokale situatie een beslissing te nemen?

Het jammere van de zaak is dat ongeveer de helft van de radiozenders deelneemt aan het project dat nu nog drie jaar loopt. De lokale zenders die niet konden of wilden deelnemen aan het DAB+-proefproject, blijven momenteel op hun honger zitten. Ze beginnen zich ongerust te maken dat zij op termijn een concurrentieel nadeel zullen ondervinden, onder meer doordat er nu DAB+-ontvangers in nieuwe wagens en nieuwe radiotoestellen worden geïnstalleerd. Ik heb van een radio uit Limburg, Radio FM Goud, cijfers gekregen. Zij hebben zelf onderzoek gedaan naar hoeveel mensen via DAB+ naar hen luisteren. Het is heel duidelijk dat 43 procent al via DAB+ luistert, 38 procent via FM en 19 procent online. Als je het digitale aantal optelt, dus via DAB+ en online, dan spreken we over 62 procent. Dat is echt veel in vergelijking met uw laatste studie daarover. In oktober 2021 was het nog maar 41 procent. Het gaat gigantisch snel, en ik begrijp de lokale radiozenders dus wel die om welke reden dan ook een jaar geleden hebben gezegd dat ze niet wilden meedoen aan het project, maar nu ongerust beginnen te worden, ook doordat zij daarvan stilaan concurrentieel nadeel ondervinden. Kunnen zij nog in dit proefproject stappen, ook al is het intussen geen proefproject meer, of hoe moet je het nu noemen? Kunt u initiatieven nemen om het voor deze lokale zenders toch mogelijk te maken om digitaal uit te zenden of moet u echt wachten tot er op Europees vlak het een en ander beweegt? Kunt u dan misschien, als we binnenkort voorzitter zijn, op dat vlak zaken in gang zetten? Dat zou toch vrij snel moeten gaan. Als zij vijf of tien jaar moeten wachten, is dat heel nadelig.

Zullen deze radio-omroepen alsnog in het proefproject kunnen instappen? Welke initiatieven zult u nemen om het ook voor deze lokale zenders mogelijk te maken om digitaal uit te zenden?

Zal de subsidiëring van lokale radio's voor de licentievergoeding die ze moeten betalen aan Radioplayer verdergezet worden? Want dat was bij de begrotingsbespreking nog niet 100 procent duidelijk, dacht ik.

Digitale Radio Vlaanderen zou de lokale radio's betrekken bij de werking van hun stuurgroep om hun noden, verwachtingen, toekomstplannen te beluisteren. De vraag is hoe vaak de radio-omroepen reeds werden uitgenodigd door Digitale Radio Vlaanderen en welke dossiers dan werden besproken.

Het was misschien wat lang, maar dan hoef ik straks misschien niet veel meer te zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dat is ook efficiënt. Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Brouwers, voor de vraag.

U weet dat het mijn overtuiging is dat FM geen toekomst heeft en dat we de digitalisering van de radio moeten versterken en versnellen. Dat geldt natuurlijk ook voor de lokale radio's, vandaar dat ik dit een zeer belangrijk thema vind.

Weet wel dat de toekenning van een tijdelijke zendvergunning voor die lokale DAB+-projecten in handen ligt van de VRM. Ik heb me altijd voorstander geuit van die projecten en ben ook facilitator geweest opdat ze er zouden komen, maar de verantwoordelijkheid en de keuzes liggen uiteindelijk wel bij de VRM, natuurlijk. Ik heb dan ook contact met hen opgenomen om op alle vragen in detail te kunnen antwoorden.

De lokale DAB+-proefprojecten hebben sinds de opstart in februari 2022 reeds tweemaal over de eigen werking aan de VRM gerapporteerd bij wijze van tussentijdse en jaarlijkse evaluatie. Die evaluaties werden mij ook bezorgd. Uit de rapportering blijkt dat het aantal deelnemende lokale radio-omroepen tijdens het eerste jaar van

DAB+-uitzendingen ongewijzigd is gebleven. In twee lokale DAB+-proefprojecten zijn enkele deelnemers uit het project gestapt terwijl andere lokale radio-omroepen instapten, zodat er momenteel nog steeds 59 deelnemende lokale radio-omroepen zijn. Er werden bij de rapportering geen redenen opgegeven voor de uittreding van de betrokken radio-omroepen.

Er zijn signalen van een beperkt aantal erkende lokale radio-omroepen die zouden wensen aan te sluiten bij een proefproject. Elk proefproject heeft aangegeven open te staan voor aanvragen tot toetreding van bijkomende deelnemers, en dus een uitbreiding niet a priori uit te sluiten. Aanvragen tot toetreding moeten binnen het bestaande proefproject zelf worden geëvalueerd. Noch de VRM, noch ikzelf als minister van Media spelen daarin een sturende rol. Enkele proefprojecten blijken zelfs vragende partij te zijn voor een uitbreiding van de deelnemerslijst, onder meer om op deze wijze tot een betere spreiding te komen van de kosten voor de deelname aan het proefproject.

Het voorwaardenkader voor de toekenning van de tijdelijke zendvergunningen aan de lokale DAB+-proefprojecten is aangepast, met name door het toelaten van een beperkt aantal steunzenders met een begrensd maximaal vermogen en doordat er eveneens 'repeaters' kunnen worden geplaatst voor de continue ontvangst in de tunnels. Daarom is het aan de proefprojecten om de nodige aanvragen in te dienen ter verbetering van de dekking en het wegwerken van gaten in de dekking. Elke aanvraag voor bijkomende steunzenders zal terdege onderzocht worden, en waar vereist zal hierover in overleg worden gegaan met het betrokken proefproject. Momenteel ligt de bal dus in het kamp van de proefprojecten om de DAB+-dekking te versterken, te optimaliseren.

Bij de evaluatie is de nood aan een ononderbroken ontvangst binnen het DAB+-zendgebied bij elk proefproject steeds naar voren gebracht. Er kunnen verschillende opties worden overwogen om die problematiek te verhelpen. In dit geval is er gekozen voor de optie om steunzenders met een begrensd vermogen toe te staan. Het effect van die bijkomende technische mogelijkheden, die alleszins een verbetering zullen inhouden, zal moeten blijken uit de resultaten, die natuurlijk pas zichtbaar worden na de concrete plaatsing van de steunzenders. Het is daarom voorbarig nu reeds deze keuze tot verbetering en aanpassing van de technische mogelijkheden in vraag te stellen. Sommige deelnemers zullen teleurgesteld zijn door de begrenzing van het uitgestraald vermogen, terwijl anderen laten weten dat hierdoor wel degelijk aan hun vragen wordt tegemoetgekomen.

De VRM heeft beslist om de lokale DAB+-proefprojecten met drie jaar te verlengen. Door de beperkte digitale frequentiecapaciteit kan voor deze proefprojecten enkel kanaal 10 worden ingezet. Andere frequentiekanalen kunnen dus niet worden ingezet voor de lokale DAB+-proefprojecten, en dat zal wellicht zo blijven voor de duurtijd van de verlenging.

De enige mogelijkheid om deel te nemen aan lokale DAB+-uitzendingen, is instappen in een proefproject. Daarover wordt binnen de betrokken proefprojecten dus zelf beslist, zoals ik reeds toelichtte.

Lange tijd was er voor lokale radio's geen perspectief om via DAB+ uit te zenden, omdat er alleen landelijk DAB+-frequenties ter beschikking waren. De intrekking van de licentie van Norkring van MUX-10 10 heeft mogelijkheden gecreëerd. De proefprojecten zijn een oplossing op korte termijn, maar ik ben mij er natuurlijk van bewust dat niet alle lokale radio's hierdoor momenteel actief kunnen zijn op DAB+.

De administratie werkt aan een ontwerpplan voor lokale en bovenlokale DAB+, zoals ik hier al herhaaldelijk heb aangegeven. De onderhandelingen daarover met andere gemeenschappen en met buurlanden zijn volop aan de gang. Die gesprekken verlopen in een constructieve sfeer. Er kan pas een definitief frequentieplan in

voege treden op het moment dat er een akkoord is met de betrokken partijen. Het is momenteel nog te vroeg om een uitspraak over de invulling te doen, omdat we daar nog geen finaal akkoord hebben.

Nadat het nieuw digitaal frequentieplan definitief is, zal het regelgevend kader moeten worden opgemaakt. Ik wacht de resultaten van de radiostudie af om aan de slag te gaan met de uitwerking van zo'n regelgevend kader. U hebt ook gepeild naar de timing daarvan. De opmaak van het bestek zit in de finale fase. De besprekingen om het bestek te finaliseren tussen de administratie en mijn kabinet zijn volop aan de gang. We zullen dat ook op relatief korte termijn kunnen afronden, zodat de overheidsopdracht ook kan worden uitgeschreven.

Wat DAB+ betreft, plan ik geen andere initiatieven om de lokale radio's te ondersteunen in hun digitaliseringsplannen. Lokale initiatieven dienen zich in eerste instantie te richten naar lokale besturen.

Wat uw vraag met betrekking tot de stuurgroep betreft, kan ik het volgende meegeven. Digitale Radio Vlaanderen is een samenwerkingsverband tussen de commerciële landelijke radio-omroepen, de VRT, Norkring, mijn administratie en kabinet. Op een aantal vergaderingen per jaar worden ook andere radio-omroepen die via DAB+ landelijk uitzenden, uitgenodigd hieraan deel te nemen. De schaal van de vergadering is dan ook eerder beperkt, waardoor de deelname van alle lokale omroepen die op DAB+ uitzenden in proefprojecten moeilijk werkbaar zou zijn.

Dat is ook de reden waarom ikzelf al verschillende keren het initiatief heb genomen om via digitale overlegmomenten alle lokale radio's uit te nodigen. Tijdens die vergaderingen zijn de proefprojecten, maar ook hun andere bezorgdheden ter sprake gekomen. Deze vergaderingen lenen en leenden zich beter tot overleg dan de stuurgroep Digitale Radio Vlaanderen. Zo was er nog een sessie met de lokale radio-omroepen op 16 januari 2023, waar we de proefprojecten DAB+ bespraken en de modaliteiten van de verderzetting van de proefprojecten. Er is dus voor de eerste keer in de geschiedenis een overleg geweest met alle landelijke radio's, en het is eigenlijk dankzij corona, als ik dat zo mag zeggen, dat we die mogelijkheid zien om meer dan honderd partners uit te nodigen, waarvan er ook verschillende deelnemen.

Ook de steun voor Radioplayer werd op de laatste vergadering besproken, wat meteen het brugje vormt naar uw laatste vraag.

Tijdens het overleg heb ik moeten vaststellen dat de bereidheid en de vraag van de lokale omroepen om via Radioplayer uit te zenden, redelijk laag is. Zonder de steun vanuit de overheid is er weinig interesse, en zelfs met de steun vanuit de overheid moet ik vaststellen dat de lokale omroepen vooral bezig zijn met uitzendingen via FM, DAB+ en eigen apps en digitale toepassingen. Dat werd ook bevestigd door mijn administratie na een grondige evaluatie. Ik ben dan ook van mening dat die steun niet meer voldoende gedragen is om die verder te zetten en heb dan ook beslist om de ondersteuning stop te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Als ik het goed heb begrepen, dan is de steun aan de radio's voor Radioplayer afgeschaft. Maar komt er dan iets in de plaats? Worden die middelen aan iets anders besteed? Ik zie u neen, schudden.

U hebt gezegd dat die die nu niet aan het proefproject kunnen deelnemen, dat altijd kunnen aanvragen, want er kan altijd een uitbreiding zijn binnen een bepaalde regio. Moeten diegenen die in die regio al actief zijn, hun akkoord geven of hoe gaat dat dan? Want het zijn soms toch ook een beetje concurrenten onder elkaar. Hoe ziet u dat dan precies? Want dat was redelijk nieuw voor mij.

Voor de rest heb ik trouwens een uitgebreid antwoord gekregen op al mijn vragen en heb ik geen verdere vragen. Bedankt in elk geval, we gaan het verder opvolgen. Zoals u weet, zijn er in deze commissie nog wel wat mensen geïnteresseerd in digitale radio, en meer bepaald het lokale aspect.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik antwoord nog even op de twee bijkomende vragen van collega Brouwers.

De financiering ten aanzien van Radioplayer wordt inderdaad stopgezet na de evaluatie en ook door gebrek aan gedragenheid. Die middelen worden niet opnieuw ingezet naar lokale radio's toe. Wij hebben ook geen subsidiëring voorzien voor lokale radio's en dat gaan we ook niet doen, voor alle duidelijkheid. We hebben deze legislatuur twee keer financiële steun gegeven, één keer als noodsteun tijdens corona en één keer via Radioplayer. We zijn gerust bereid om nog verder te bekijken wat daar kan gebeuren, maar structurele financiering of subsidiëring van lokale radio's gaan we niet geven.

Het klopt dat de proefprojecten zelf die aanvraag moeten bekijken: het is aan hen om daarrond een beslissingsproject te organiseren. Ik ga ervan uit dat zij dat op een correcte manier doen, maar het is belangrijk dat zij dat op een juiste wijze bekijken, namelijk op technische gronden en dat zij niet die mogelijkheid of hun macht gebruiken om concullega's buiten te houden. Het is heel belangrijk dat ze beseffen dat op die manier werken niet werkt.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Dat laatste is wel belangrijk en ook duidelijk. Maar misschien is het toch mogelijk om er eens over na te denken om zij die er momenteel nog niet op zitten ook op een of andere manier te ondersteunen bij die digitale omslag, maar dat kan dan verder besproken worden in uw digitale overlegmomenten. Maar als ik dan hoor dat die lokale zenders ook eigen apps ontwikkelen, wat ook wel wat geld zal kosten, dan kunnen we misschien daar iets rond doen, zodat we diegenen die niet op de MUX'en en DAB+ zitten, die de kans niet gegrepen of gekregen hebben, op andere manieren toch in de digitale omslag kunnen bijstaan. Misschien kan er eens worden nagedacht om dat te doen met een of ander project of subsidie – het is een idee dat hier ter plekke opborrelt. Als dat niet gaat, dan is dat ook goed, maar we zijn er ook om u bepaalde ideeën mee te geven. Ik denk dus dat er daar toch nog wel mogelijkheden zijn om verdere ondersteuning te bieden, aangezien Radioplayer toch wel wat kostte en nu wegvalt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de gedateerde evenementenlijst voor sportwedstrijden
– 1402 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, veel hockeyliefhebbers – en dat zijn er dezer dagen meer en meer – stelden twee weekends geleden vast dat de finale tussen de Red Lions en Duitsland in India alleen betalend te bekijken was achter de betaalmuur van Play Sports. De oorzaak daarvan blijkt een oude evenementenlijst, meer bepaald een twintig jaar oude evenementenlijst uit 2004, die destijds door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd en die bepaalt welke wedstrijden, evenementen,

al dan niet gratis moeten kunnen worden bekeken. Die lijst is een veruitwendiging van artikel 153 van het Mediadecreet, dat de regering de opdracht gaf een lijst van evenementen op te maken van aanzienlijk belang voor de samenleving, en daarom door minstens 90 procent van de mensen moest kunnen worden bekeken, dus zonder extra betaling boven op het reguliere abonnementenpakket van de dienstenverdeler.

Als je vandaag de lijst bekijkt, dan kun je alleen maar vaststellen dat die op velerlei vlakken gedateerd is. Zo beperkt ze zich voornamelijk op voetbal, en op wielrennen, en dan nog wel alleen mannenvoetbal en alleen mannenwielrennen. Bij tennis is dat niet zo. Bij tennis is het zowel voor mannen als voor vrouwen, en dat heeft natuurlijk veel te maken met de successen destijds van Justine Henin en Kim Clijsters. Verder behandelt de lijst ook de Olympische Spelen en de Koningin Elisabethwedstrijd.

Dat de lijst gedateerd is, blijkt ook uit het gegeven dat een aantal van de evenementen die op die lijst staan, gewoonweg niet meer in de beschreven vorm bestaan. Zo is er nog altijd sprake van de UEFA Cup, terwijl die UEFA Cup eigenlijk al meer dan tien jaar geleden is vervangen door de Europa League. Ook opmerkelijk is dat een aantal zeer populaire wedstrijden – die als je de geest van het decreet bekijkt, eigenlijk wel op die lijst zouden moeten thuishoren – ontbreken. Dat gaat dan bijvoorbeeld over de Strade Bianche of Omloop Het Nieuwsblad.

Nog een ander belangrijk hiaat op die lijst is het ontbreken van belangrijke sporten die de laatste jaren sterk aan populariteit wonnen. Ik denk dan uiteraard aan hockey, maar ook aan darts, aan turnen – Nina Derwael – en aan volleybal. Ik wou dat ik daar ook tafeltennis aan kon toevoegen als verwoed tafeltennisser, maar dat is helaas niet zo.

Minister, in de pers verklaarde u dat u aan uw administratie zou vragen om de lijst te onderzoeken en zo nodig een voorstel te formuleren tot aanpassing. U bleek daar zeer voorzichtig in te zijn, en gezien de commerciële belangen en dergelijke begrijp ik dat wel. Maar vandaar stel ik mijn volgende vragen. Hoe en door wie verloopt de evaluatie van de huidige evenementenlijst? Is de minister van Sport hierbij betrokken? Hoe komt het dat de huidige lijst niet op tijd en stond wordt geëvalueerd? Welke wijzigingen stelt u concreet voor, en wat is de timing hieromtrent?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u voor de vraag, collega Slootmans. Om ervoor te zorgen dat evenementen die van aanzienlijk belang zijn voor de samenleving, voor het grote publiek toegankelijk zouden blijven, werd – zoals u aangeeft – de evenementenlijstregeling in artikel 153 van het Mediadecreet opgenomen. De evenementenlijstregeling bepaalt dat "bepaalde evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving niet op een exclusieve basis mogen worden uitgezonden zodat een belangrijk deel van het publiek in de Vlaamse Gemeenschap evenementen niet via rechtstreekse of uitgestelde verslaggeving op televisie kan volgen".

Het besluit waarin de evenementenlijst is opgenomen, dateert effectief al van 2004 – negentien jaar oud – en is sindsdien niet meer aangepast. Het klopt natuurlijk dat sinds dat moment sommige sporten populairder zijn geworden, zoals hockey, turnen en basketbal. Andere sporten werden dan weer minder populair. Het klopt ook dat sommige wedstrijden niet meer in de opgenomen vorm bestaan.

Ik heb eerder ook aangegeven dat een lijst ad hoc aanpassen op basis van wisselende sportprestaties, geen goed idee is. De evenementenlijst vindt haar basis in het Mediadecreet. Als er aanpassingen nodig zijn, dan moet de regeling in haar geheel bekeken worden. Daarom heb ik recent ook mijn administratie verzocht om een evaluatie te maken en te onderzoeken of de evenementenlijst moet worden aangepast. Ik heb gevraagd om bij die oefening ook de relevante stakeholders te betrekken.

Met de minister van Sport heb ik tot op heden niet overlegd. Ik wacht eerst de resultaten van de analyse van mijn administratie af. Bovendien zal een eventuele wijziging aan de evenementenlijst besproken moeten worden binnen de Vlaamse Regering. Overigens heeft ook de minister van Cultuur hier een betrokkenheid in.

De administratie heeft mijn nota dus recent ontvangen. Mijn medewerkers zullen snel met de administratie overleggen om het concrete traject en het proces uit te tekenen. Ik heb momenteel nog geen zicht op de concrete timing, en al zeker niet op de inhoudelijke resultaten. Inderdaad, ik ben daar wat behoedzaam over omdat ik toch wel die evaluatie wil bekijken. Anderzijds heb ik ook niet gewenst om de deur volledig te sluiten en te zeggen dat we dit niet gaan aanpassen. Ik denk dat het redelijk is om na negentien jaar eens tegen het voetlicht te houden.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Dank u, minister. Ik begrijp dat u niet over één nacht ijs kunt gaan. Maar sinds 2004 zijn er natuurlijk al een paar duizend nachten gepasseerd, en blijkbaar vond men het intussen niet nuttig om die evaluatie te doen. Over één nacht ijs gaan, snel snel, of ad hoc – zoals u het noemt – is wel zeer relatief. In die context lijkt het opportuun dat men hier een vaste evaluatie, vijf- of tienjaarlijks, aan koppelt om die lijst te evalueren om op die manier op permanente basis de geest van het decreet, zijnde het gratis aanbieden van evenementen van aanzienlijk belang, ook effectief te honoreren. De vraag is of u bereid bent om een dergelijk evaluatiemoment vijf- of tienjaarlijks te organiseren.

Twee, bij de stakeholders spelen inderdaad ongelooflijk grote commerciële belangen. Als men morgen beslist om de Jupiler Pro League in de evenementenlijst te zetten, dan is dat een ramp voor het businessmodel van Play Sports. Dan verliezen ze 80 procent van hun abonnees. Het is dus inderdaad heel belangrijk dat daar een zeer nauw en goed overleg gebeurt met de stakeholders en de mediaspelers op het terrein. Ik had graag vernomen of u al conclusies kunt trekken uit de overlegmomenten die vandaag plaatsvinden. Maar uit uw eerste antwoord begrijp ik dat dat niet zo is.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Dank, collega Slootmans, voor de vraag. Een lijst die negentien jaar oud is, is misschien toch wel aan herziening toe. Welke competities en welke elementen van belang zijn, is een zaak voor de Vlaamse Mediaraad. Ik heb de lijst eens bekeken en bij een aantal sporten staat expliciet 'mannen'. Dat is ook niet meer van deze tijd.

Ik wou ook nog eventjes aanhalen dat het qua culturele evenementen armoe troef is. Alleen de Koningin Elisabethwedstrijd staat er. Ja, we hebben ook de Ensors, de Boon, de MIA's, de Kastaars. Het is misschien toch eens een overweging waard of dat ook de moeite is om die gratis uit te zenden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u, collega, voor de vraag, en u, minister, voor het antwoord. We staan allemaal op één lijn. Na negentien jaar mogen we deze lijst eens tegen het licht houden. Ook mij viel het op dat er maar één cultureel evenement in is opgenomen, namelijk de Koningin Elisabethwedstrijd. Daar kunnen we beter.

Ik begrijp, minister, dat u zegt dat u bereid bent om het te bekijken. U zult dat niet van vandaag op morgen doen; u zult uw tijd daarvoor nemen. Dat is goed. Die lijst is een deel van de 'Televisie zonder grenzen'-richtlijn van 1997. Ze is overgegaan in de Audiovisuelemediarichtlijn, precies om te vermijden dat bepaalde belangrijke evenementen achter een decoder zouden geraken en voor het brede publiek niet toegankelijk blijven.

Als we dat als uitgangspunt blijven nemen, namelijk garanderen dat belangrijke evenementen voor het brede publiek toegankelijk blijven, kunnen we gaan kijken wat de populairste en belangrijkste zaken zijn, vanuit het beleid. Een zaak die ik niet zou willen, is dat we de lijst zouden inperken. Het moet bekeken worden, graag, maar het ene mag zeker niet ten koste van het andere gaan. Want, stel dat er zaken zouden verdwijnen – ik zeg maar iets: de Davis Cup en de Fed Cup staan er bijvoorbeeld in – dan is het nog maar de vraag of andere zenders bereid zouden zijn om die rechten te kopen. Dat is de bezorgdheid die ik wil meegeven, maar ik ben absoluut akkoord dat de lijst aan herziening toe is.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Ja, die lijst is inderdaad verouderd. Ik denk dat we het daarover eens zijn. Het is duidelijk dat er enkele nieuwe zaken aan toegevoegd zouden mogen worden. Maar we weten ook dat we dat niet kunnen zonder goedkeuring van Europa. De vraag is hoe je dat dan gaat aanpakken. Het zou natuurlijk jammer zijn dat we een nieuwe lijst indienen en dat dan Europa zou zeggen dat dat veel te veel is, dat dat niet gaat. Dan heb je misschien niks meer. Hoe wordt het aangepakt om zeker te behouden wat we hebben? Tenzij er hier en daar zaken zijn die echt niet meer van deze tijd zijn – ik heb het nu niet voor mij liggen. Hoe wordt dat aangepakt om toch zeker te zijn dat er meer op kan, of dat we bereiken wat we willen bereiken? Want het is niet iets waar we helemaal alleen over beslissen. Ik vind het dan ook gevaarlijk om daar te snel in te gaan. Ik denk dat er heel goed vooroverleg bijna moet worden gepleegd voor je iets indient.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Om te beginnen met dat laatste: wij hebben met de Europese Unie heel wat contacten inzake mediabeleid. Zeker met diegenen die bezig zijn met de media zelf, zijn de contacten zeer goed. Mijn ervaring is dat wanneer het gaat over goedkeuringen en dergelijke – zeker op vlak van staatssteun –, het moeilijker in te schatten is. Wij hebben bijvoorbeeld nog altijd geen goedkeuring rond ons crossmediaal meetsysteem en de mediahub. We zijn daar nog op aan het wachten. Men was daar inhoudelijk zeer enthousiast over, maar wij wachten natuurlijk daarop.

Ik heb ook niet de indruk dat je daar als Vlaams minister een grote impact hebt op de snelheid van dat proces, laat staan op de inhoud. Ik denk ook niet dat het de bedoeling is dat we daar inhoudelijk op wegen, behalve door toelichting te verschaffen.

Ik denk dus niet dat het zo evident is om dat al af te toetsen voorafgaand aan de beslissing en daar zeker van te zijn. Dat is mijn ervaring met Europa. Maar het versterkt wel het punt dat als je die discussie over de lijst opent, je natuurlijk in de twee richtingen discussie zult hebben. Er zijn een aantal sporten waarvan wij denken dat het misschien zinvol zou zijn om ze toe te voegen – denk aan hockey of aan turnen, en er zijn nog andere sporten genoemd – maar er zullen ook argumenten zijn om bepaalde zaken ervan af te halen. En de Europese Commissie, of de Europese Unie, zal waarschijnlijk ook op die manier een reflectie opzetten, denk ik.

Los daarvan is het wel belangrijk om aan te geven dat deze lijst niet allesbepalend is. Collega Van Werde verwees naar een aantal culturele events waarvan het zinvol zou zijn dat ze ook op de lijst zouden komen. Ja, ik begrijp dat. Anderzijds worden heel wat van die events vandaag 'in open air' uitgezonden. Denk aan de MIA's: die worden gewoon op televisie uitgezonden, de Kastaars! zelfs op alle zenders tegelijk. Het Gala van de Gouden K's – als u dat cultuur vindt, wat het is, denk ik – wordt ook overal uitgezonden. Dus in die zin is deze lijst ook niet allesbepalend. Men heeft natuurlijk de mogelijkheid om veel meer gratis uit te zenden.

Waar het specifiek gaat over cultuur, verwijs ik nog eens naar Podium 19, het mooie initiatief, dat we ondersteund hebben, om constant cultuur uit te zenden. De VRT heeft als belangrijkste cultuurinstelling van het land natuurlijk ook als kerntaak om cultuur aan bod te brengen. Het is dus ook daar niet enkel via deze lijst.

Laatste punt is de vraag van collega Slootmans rond een vast evaluatiemoment. Ik denk dat het sowieso goed bestuur is om regelmatig dit soort zaken te herbekijken. Of je dat ook op een vast moment moet doen, daar wil ik mij nu nog niet over uitspreken. Ik denk dat onze evaluatie ook dat moet bekijken: wat gaan we vandaag doen en hoe gaan we dat in de toekomst blijven opvolgen? Doen we dat door dat op vaste momenten te herbekijken of op een andere manier? Ik denk dat ook onze evaluatie van onze administratie daar het best uitspraak over doet.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, dank voor uw antwoord. Ik begrijp dat er natuurlijk pas stappen kunnen worden ondernomen na een grondige evaluatie. Maar dat betekent natuurlijk niet dat men hiermee moet blijven dralen. Anders is het inderdaad gegarandeerd dat we hier over een jaar of over twee jaar opnieuw over zitten te debatteren. In die zin lijkt zo'n vast evaluatiemoment mij wel een garantie om de geest van het decreet – de wilsuiting van de decreetgever in 2004 – te gaan honoreren.

Mevrouw Brouwers zegt dat we moeten zien dat we niet te snel gaan. Enig opzoekwerk heeft mij geleerd dat uw voorgangster, Ingrid Lieten, in 2009 al bezig was met de aanpassing of het herbekijken van deze lijst. Het maakte zelfs integraal deel uit van het regeerakkoord-Peeters, waarin stond: "De evenementenlijst van programma's die verplicht in open net moeten worden uitgezonden, wordt herbekeken en indien mogelijk uitgebreid." Dat staat dus al in het regeerakkoord-Peeters, dat dateert van 2009. Er zijn ondertussen al heel wat duizenden nachten overheen gegaan en die aanpassing is er nog altijd niet gekomen. Dus ik hoop wel dat u ter zake iets meer daadkracht en vooral snellere daadkracht zult tonen dan uw voorganger.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het aanspreken van de pesters in de strijd tegen het pesten
– 1375 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Voorzitter, minister, de strijd tegen pesten is een strijd die we blijvend moeten voeren. We zetten daar allemaal actief op in, met de Week Tegen Pesten en STIP IT, elk jaar het hoogtepunt van de sensibilisering tegen pesten.

We hebben de laatste weken en maanden weer heel trieste nieuwsberichten kunnen lezen over de gevolgen die pesten kunnen hebben op levens, veelal jonge levens. Het is zeker een strijd die we moeten blijven voeren.

Maar de focus in de campagnes ligt heel vaak op de gepeste jongeren, de omstaanders, het hele kader. Dat is lovenswaardig, begrijpelijk, terecht en nodig. Maar het is eerder een curatieve aanpak dan een preventieve. Als we een pester eruit kunnen halen, kunnen we verschillende gepesten in de toekomst vermijden. Een zekere focus op de pesters en de oorzaken van pesten aanpakken, zou extra voordeel kunnen opleveren.

Ik ging op zoek op internet naar informatie over pesters. Dat werd een beetje persoonlijk ingegeven omdat ik iemand wou helpen die een pester als kind had. Geen leuke boodschap om te krijgen, maar ook: waar kun je naartoe? Waar kun je terecht? Ik vond slechts summiere passages, ze zijn er, ze zijn er absoluut, maar het evenwicht tussen het aanbod voor mensen die gepest worden en mensen die pesten, of ouders van een pester – dat zijn natuurlijk geen bullebakken die willen dat hun kind pest – is weg. Over pesters zijn minder zaken terug te vinden. Misschien is dit een kans.

Minister, op welke manier focust uw beleid ook op de aanpak van pestgedrag? Welke output genereert dit?

Welke organisaties zijn allemaal bezig met een meer preventieve aanpak van pesten en dus het aanspreken van pesters? Waarom pesten zij? Op welke manier zijn die organisaties daarmee bezig?

Hoe ligt de verhouding tussen de vraag naar vormingen over bijstandverlening aan slachtoffers van pesten tegenover de vraag naar handvatten om pestgedrag preventief aan te pakken?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u, mevrouw Perdaens, voor de vraag over dit belangrijke thema. We hebben gisteren in de plenaire vergadering nog gemerkt dat dit relevant en actueel is. Pesten slaat wonden. De Week tegen Pesten en de STIP IT-campagnes genereren aandacht, stippen op handen van jong en oud, mooie filmpjes en winnaars van prijzen. Maar met dit alleen gaan we pesten niet doen stoppen.

Pesten is een groepsdynamisch gebeuren. Pesten is niet enkel een zaak van de pester, de gepeste en de omstaanders. Ook ouders, begeleiders van verenigingen, leerkrachten en kinderen en jongeren zelf kunnen heel wat ondernemen.

Daarom wil ik met mijn beleid inzetten op een structurele aanpak van pesten. Dit is de meerwaarde van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid. Met het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP), met als prioriteit nummer 1 rond welbevinden, maken we werk van de strijd tegen pesten. We werken vooral aan een mentaliteitswijziging en het wegwerken van handelingsverlegenheid door op preventie en vorming in te zetten.

De aandacht is in de eerste plaats een bewuste pedagogische benadering. Dit betekent oog hebben voor de verschillende betrokkenen, met name een meerzijdig perspectief. Ten eerste is dit de noodzakelijke zorg en steun voor de gepeste, het slachtoffer zou je kunnen zeggen. Daarnaast gaat het om het bespreekbaar maken van de rol van de omstaanders. En ten slotte – daar verwees u ook naar – de pesters aanspreken op hun handelen om hen zo te doen inzien wat hun gedrag aanricht en dat het ook anders kan. Immers, pester, gepeste en omstaanders moeten vaak daarna nog verder samen – vaak ook letterlijk – door één deur gaan.

Het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten, met de bijkomende opdracht voor de uitbouw van het platform allesoverpesten.be, hanteert deze benadering. Ik heb dat met hen opgenomen. We voorzien een financiering van 140.000 euro per jaar. Op dit moment maken minstens 22 partners deel uit van dit netwerk. Het gaat om sterke spelers zoals jeugdbewegingen, Tumult, Pimento, Awel, Centrum Ethiek in de Sport, oudervereningen in onderwijscontext, Gezinsbond, scholenkoepels, Mediawijs, Netwerk tegen Armoede, çavaria enzovoort.

Met heel wat tools, scans, vormingen, gesprekstechnieken enzovoort trachten ze pesten te voorkomen of terug te dringen met die meerzijdige aanpak.

Ik geef enkele voorbeelden daarvan. Er is de inzet op #eenjaarlangtegenpesten. Zo willen het netwerk en zijn partners iedereen motiveren en inspireren om zich een heel jaar lang in te zetten tegen pesten. Enkel op die manier geef je pesten immers geen kans. Vier van de tien bouwstenen om een goed antipestbeleid op te bouwen richten zich op de aanpak van pestgedrag. Ik wil de website www.alles-overpesten.be niet exhaustief overlopen, maar daar zijn er een aantal pagina's die specifiek ingaan op het omgaan met de pester of de pesters. Ook wordt een overzicht gegeven van vormingspartners die kunnen bijstaan in het uitwerken van een beleid. Ook de wegwijzer voor ouders bevat concrete handvatten over hoe zij het best met een pestsituatie en dus ook met de pesters omgaan.

De Vlaamse Week tegen Pesten beloont niet enkel scholen voor hun antipestbeleid. Tijdens de Week vallen ook nog twee verenigingen uit de vrije tijd in de prijzen met 'Wij Pestvrij'. Dat is een samenwerking tussen het netwerk, Tumult en het Centrum Ethiek in de Sport (ICES). Naast de deelname aan de wedstrijd zelf ontvangen jeugdverenigingen en sportclubs ook een toolkit ter zake.

Recente cijfers van Alles over Pesten tonen aan dat bezoekers veelal de wegwijzers voor begeleiders en voor kinderen en jongeren raadplegen. Ook wordt er heel wat op zoek gegaan naar vormingen en manieren om pesten concreet aan te pakken. Specifiek in de jeugdsector financieren we Tumult, als expert in de aanpak van pesten, voor een nieuw project met Rapid Response Coaches. Zij kunnen snel worden ingeschakeld voor ondersteuning en aanpak.

Tot slot hebt u ook gepeild naar de cijfers, de concrete output. Zoals steeds is die vraag bij een beleid waarbij we werken met mensen en willen inspelen op mentaliteitswijziging en gedragsverandering, niet zo gemakkelijk te meten, zeker niet op korte termijn. Toch proberen we ter zake via verschillende manieren kort op de bal te spelen en de vinger aan de pols te houden.

De officiële, representatieve en dus ook internationaal gevalideerde cijfers zijn van het HBSC-onderzoek (Health Behaviour in School-aged Children) aan de UGent. De jongste cijfers dateren van een bevraging uit 2018. Het is in dit onderzoek dat men gewaagt van een op de zes Vlaamse jongeren die wordt gepest. Afgelopen jaar, in 2022, vond een nieuwe bevraging plaats. Het is uitkijken naar de resultaten. Er zijn natuurlijk heel wat evoluties sinds 2018. Die resultaten zullen op zeer korte termijn worden uitgebracht, begrijp ik ook.

Een andere representatieve studie waarin ook bij jongeren zelf wordt gepeild naar pesten, is de 'staat van de jeugd', de zogenaamde JOP-monitor (Jeugdonderzoeksplatform). Dit jaar vindt de vijfde bevraging plaats. Dat is toch wel een heel belangrijk onderzoek, eigenlijk het belangrijkste dat het JOP bij ons uitvoert.

Tot slot behoort ook de cijfermatige opvolging tot de opdrachten van Alles over Pesten. We hebben een overeenkomst met hen. Zij moeten natuurlijk ook cijfermatig rapporteren.

Laat dus duidelijk zijn dat ik zo de aanpak van pesten, onderbouwd met cijfers, wil opvoeren. Ik denk dat dit echt een belangrijk punt is. Voor kinderen en jongeren is mentaal welzijn een topprioriteit, en we weten dat gepest worden iets is wat daar een zeer negatieve impact op heeft. We moeten dat dus echt aanpakken. Die cijfers moeten we verbeteren. We moeten ervoor zorgen dat er uiteindelijk geen plaats is voor pesten.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, dank u wel. Waar het gisteren veelal over grof seksueel geweld ging, is pesten vaak een pak subtieler. Dat is eigenlijk nog wat anders. Het is misschien ook moeilijker om een vuist tegen te maken, hoewel uw niet aflatende pogingen en inzet daartoe zeker effect hebben.

U haalt een aantal elementen aan, onder andere van de website van Alles over Pesten. Die haalde ik ook aan in de schriftelijk ingediende vraag. Sta me echter toe te stellen dat het vrij summier blijft wat de focus op de pester zelf betreft: wat moeten ouders doen als hun kind pest, waarom pest het, hoe gaan ze daarmee aan de slag? Er is wat informatie, maar dat zijn echt heel summiere alinea's. Ik heb ze opgenomen in mijn vraag. U verwees daar ook naar. De vraag blijft dus: wordt er nog extra aandacht hiervoor gepland? Er lopen heel wat campagnes over pesten in het algemeen. Dat is een ongelooflijk goede zaak, maar ook tijdens die campagnes zie je heel weinig focus op omgaan met de pester zelf, of de vraag waarom iemand pest, hoe je kunt voorkomen dat iemand begint te pesten, hoe je ervoor kunt zorgen dat de pester stopt.

U haalt een bevraging aan waarin aangegeven wordt dat een op de zes jongeren gepest wordt, maar – ook hier – hoeveel jongeren pesten er? Een pester maakt meerdere slachtoffers. De relevantie van de focus op de pesters zelf lijkt me toch niet onbelangrijk. Ik denk dat ik een deeltje mijn vragen herhaal: u gaf ook aan, en ik haalde het in mijn vraag aan dat er specifieke opleidingen zijn, vormingsmomenten, enzovoort, maar ik vond daar heel weinig concrete aparte opleidingen, vormingen richting het omgaan met de pester zelf.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Collega, dank u wel voor de vraag. Iedereen in deze commissie weet hoe belangrijk die thematiek voor ons van Vooruit is en ook voor mij in het bijzonder. U weet ook dat wij al heel vaak op die nagel geklopt hebben. We hebben tot drie keer toe al een voorstel van resolutie ingediend voor een integrale aanpak van cyberpesten en pesten, onder meer met de vraag naar de oprichting van een onafhankelijk multidisciplinair Vlaams kenniscentrum. Inderdaad, er zijn stappen gezet, maar het voorstel van resolutie werd ook tot drie keer weggestemd. We hebben een keer een hoorzitting gehad waar eigenlijk iedereen zei dat dit exact is wat we nodig hebben voor een integrale aanpak. Die hoorzitting hadden we op donderdag 17 juni 2021. Toen heeft Gie Deboutte een lans gebroken voor een behoederscultuur versus een 'bystander'-cultuur, voor een behoederscultuur die eigenlijk in het belang is van zowel de gepeste als de pester.

Hij wees ook op het belang van de omstaanderstrainingen. Daar wil ik specifiek op ingaan, dus kinderen en jongeren leren hoe ze als omstaander pesten kunnen voorkomen. De omstaanderstrainingen richten zich op het sneller herkennen en beter begrijpen van situaties van grensoverschrijdend gedrag en om daar op gepaste wijze op in te gaan. Wij hebben daartoe opnieuw een voorstel van resolutie ingediend, het vierde. Ik reken er nog altijd op dat we dat eerstdaags kunnen agenderen. Hopelijk komen er opnieuw hoorzittingen over.

Minister, u hebt alle initiatieven opgesomd die er al zijn. Ik denk dat we veel meer nog een gecoördineerde aanpak nodig hebben door bijvoorbeeld – het is een van de voorstellen die we nu nog doen – een projectoproep te lanceren voor organisaties met expertise in pesten om die omstaanderstrainingen te ontwikkelen, maar niet alleen omstaanderstrainingen, maar bijvoorbeeld ook een traject van 'train the trainer' rond het ontwikkelen van omstaandersgedrag dat in scholen, aan leerkrachten, opvoeders, jeugdwerk, sportverenigingen en trainers aangeboden zou kunnen worden. Daar kan gewoon een erkend certificaat rond uitgegeven worden voor wie de opleiding gevolgd heeft, dus een certificering van wie die vorming gevolgd heeft.

Minister, mijn vraag is heel concreet: in welke mate bent u bereid om dit te bekijken?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Perdaens, ik ben het met u eens dat de vraag van ouders wier kind de pester is, belangrijk is. Ik heb dat nog even nagekeken.

Er bestaat wel degelijk relatief gedetailleerde info voor ouders. Ik vind het heel concrete handvatten die aangereikt worden, met ook verwijzing naar een aantal vormingen. We willen zeker nog eens met het netwerk bekijken of dat nog versterkt kan worden, maar er is toch al redelijk wat ter beschikking daarover.

Collega Segers, ik ben een beetje verrast door de insteek met de voorstellen van resolutie. U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik me focus op wat we binnen de regering kunnen doen. U verwijst naar het werk van Gie Deboutte. Het is precies op zijn vraag dat wij het platform allesoverpesten.be ondersteunen met een financiering van 140.000 euro. Wij hebben eigenlijk precies gedaan wat zij gevraagd hebben, namelijk: we hebben het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten ontmoet. We hebben naar hen geluisterd en we hebben gezegd dat wij daar inderdaad financiering gaan voorzien om de netwerkfunctie en ook de portaalfunctie met de website te hebben.

Het belang van de omstaanders is zeer groot. Dat is exact wat de partners van het platform en het netwerk doen. Er zijn tal van organisaties, denk aan Tumult, denk aan Pimento, die dergelijke training aanbieden.

Kan dat nog meer in de markt worden gezet? Ongetwijfeld. Het is de taak van het platform allesoverpesten.be om dat te doen. Ik weet niet of het lanceren van een projectoproep om trainingen te organiseren die door onze partners reeds worden gelanceerd, de beste manier is om dat te versterken. Ik denk eerder dat het de taak is van het platform om het aanbod te versterken, om te bekijken hoe dat nog beter in de markt kan worden geplaatst en hoe de efficiëntie kan worden versterkt.

Voor de eerste keer werden er, in uitvoering van het JKP, extra initiatieven genomen. Er wordt vaak gevraagd wat de concrete impact van het JKP is, welke de concrete bijkomende initiatieven zijn. Ik durf te zeggen dat we in deze legislatuur met het JKP voor de eerste keer extra initiatieven hebben genomen. Dit initiatief is daar een concreet voorbeeld van, met ook een stevige financiering voor dit beleid. Op dat vlak, collega Segers, hebben we het nodige gedaan, denk ik.

Is dat daarmee voldoende? Ik denk het niet, maar het is aan het platform om dat vervolgens met alle partners uit te voeren. Ik geloof sterk in die aanpak. Ik denk niet dat we dit met projectoproepen in alle richtingen kunnen versterken. Ik denk, integendeel, dat we hieraan moeten vasthouden. Ik ben ook niet van plan om die financiering stop te zetten. Dat is ook wel belangrijk. Het gaat over een belangrijk bedrag. Dat klinkt misschien niet als veel geld, maar in vergelijking met 'nul' in het verleden, is dat toch een stevige inspanning.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u, minister. Het JKP doet inderdaad al ongelooflijk veel. De tussentijdse rapportages wijzen daar ook op. Niemand is graag de slechterik in een verhaal. Wanneer je op de speelplaats gaat kijken, wil iedereen de held spelen, niemand is graag de slechterik. Ik geloof ook echt niet dat kinderen kwaadaardig zijn. Dus lijkt het mij logisch dat, wanneer er genoeg oog is voor onderzoek naar het waarom van pesten – wat geeft aanleiding voor kinderen om te pesten, wat is het ontstaan ervan – het zeker nuttige informatie kan zijn om een bijdrage te leveren aan het gestoffeerde materiaal omtrent pesten.

Er moet tegelijk aandacht blijven voor het belang van eigenaarschap in het omgaan met pesten. Dan heb ik het over de pester, zowel als de gepeste. Temeer ook, zoals u aangaf, minister, omdat die jongeren nadien effectief nog door dezelfde deur moeten blijven gaan. Voor die elementen moeten we aandacht blijven houden. Dat weerhoudt er me zeker niet van om te zeggen dat er ongelooflijk veel werk wordt gedaan en dat dat een heel goede zaak is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de zoektocht naar extra vrijwilligers bij de hulplijn Awel
– 1368 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Voorzitter, ik dacht mijn laatste week in te gaan met een beetje extra activiteit. Dus bij dezen mijn laatste vraag om uitleg voor een tijdje.

De populariteit van Awel zit in de lift. Dat is een ongelooflijk goede zaak, zeker omdat ze zelf ook aangeven dat het stijgend aantal oproepen niet betekent dat het daarom slechter gesteld is met jongeren, dat ze daarom automatisch ongelukkiger zijn, wel dat de lijn gemakkelijker gevonden wordt. Dat is dus een goede zaak. Ten opzichte van 2021 kreeg de hulplijn in 2022 een kwart meer oproepen. Vooral de oproepen via de chat zitten in stijgende lijn. Dat is niet meteen verrassend als we kijken naar het mediagebruik van jongeren.

Hulp en informatie zoeken is voor jongeren steeds normaler. Durven aangeven dat je het moeilijk hebt, en daarover praten, is steeds normaler. Ik zie dat bij jongeren. Ik zie dat ook bij mensen van onze leeftijdscategorie, en bij de generatie voor mij en die daarvoor. Ik ben daar heel erg blij mee. Aan de telefoon zijn het vooral 18- tot 25-jarigen, jongere generaties kiezen vaker voor de chat. Dit zijn opnieuw geen verrassende elementen.

Een kanttekening die hierbij gemaakt kan worden, is dat minder oproepen beantwoord kunnen worden. Awel draait volledig op vrijwilligers, en dat zijn er nu zo'n vierhonderd. Maar tijdens de coronaperiode was het maatschappelijk engagement hoger. Iedereen had ook door welke impact corona had op het mentaal welzijn. Mensen hadden meer tijd. Er waren minder hobby's, dus ze namen zo'n engagement gemakkelijker op. Maar het is nu voor Awel moeilijker dan tijdens corona om al die oproepen te beantwoorden.

Daarom kondigde Awel aan om niet een, maar twee keer per jaar op zoek te gaan naar vrijwilligers voor haar contactkanalen. Dat was een enorm succes. Amper een week na het openen van de inschrijvingen, moesten ze die afsluiten omdat ze volzet waren, omdat er zoveel vrijwilligers waren, mensen die wilden helpen. Ik vind dat ongelooflijk hartverwarmend, dat zoveel mensen zich daarvoor willen inzetten. In september volgt een nieuwe ronde.

Naar aanleiding van die berichten van Awel, heb ik een aantal vragen voor u, minister. Enerzijds: hoe evalueert u de cijfers die Awel naar buiten bracht? Ziet u daar trends in, of bijvoorbeeld ook een trendbreuk tussen postcorona en precorona? Op welke manier tracht Awel de bereikbaarheid van haar hulplijnen af te stemmen op de noden? Als van die oproepen via chat niet alle oproepen, of minder oproepen, beantwoord konden worden, wordt daar dan aan geremedieerd? Zitten er meer vrijwilligers aan de chatboxen dan aan de telefoon, bijvoorbeeld, aangezien daar meer oproepen binnenkomen? Misschien valt dit beter schriftelijk te beantwoorden: over welke budgetten beschikt Awel? Hoeveel vte's staan daar tegenover? Hoeveel vrijwilligers werken er daarnaast voor Awel, wat allicht de hoofdmoot zal zijn? En tot slot, minister: op welke manier zal Awel de tijdens corona toegestroomde vrijwilligers behouden en opleiden? We horen van heel wat hulpkanalen dat dat een moeilijkheid is: de mensen bijhouden, en tegelijk voldoende tijd kunnen investeren in het opleiden van de nieuwe lichting vrijwilligers.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Perdaens, voor de vraag over Awel. De missie van Awel is om kinderen en jongeren een luisterend oor te bieden. Luisteren, steunen en niet overnemen. Dit is het motto van Awel. Het is duidelijk dat deze vrijwilligersorganisatie een belangrijke nood bij kinderen en jongeren beantwoordt.

Ik merk dat Awel zich als organisatie steeds opnieuw kritisch doorlicht en tracht zo goed mogelijk te voldoen aan de vragen en behoeften in de leefwereld van kinderen en jongeren. Zo heeft Awel de contactkanalen stelselmatig verbreed, blijft het op verschillende contactkanalen inzetten – de telefoon, e-mail, de chatbox en het forum – en werden de openingsuren aangepast.

Er worden vandaag dan ook bijna dubbel zoveel vrijwilligers ingeschakeld voor de chatbox als voor de telefoon. Awel houdt de inspanningen aan om zich bij een brede groep kinderen en jongeren bekend te maken. Denk aan gadgets voor kinderen en jongeren, de aanwezigheid op platformen zoals Smartschool, en samenwerkingen met het jeugdwerk, hulpverlening, mediapartners, influencers, en ook met de publieke omroep VRT, trouwens conform de beheersovereenkomst.

Daarnaast beseft Awel dat kinderen en jongeren een diverse groep zijn. Vandaag telt Awel veel jonge, hoogopgeleide, vrouwelijke, witte vrijwilligers. Ze werkt actief aan een divers samengestelde ploeg waarin alle kinderen en jongeren zich kunnen herkennen.

Niettemin beseft Awel dat dit niet zal volstaan om alle oproepen van kinderen en jongeren te kunnen beantwoorden. De verdere ontwikkeling van het aanbod van Awel blijft lopen, steeds in dialoog met de vrijwilligers.

U peilt ook naar de budgetten van Awel. Ik heb de ondersteuning van Awel in de voorbije jaren gevoelig versterkt om die uitdagingen te kunnen aanpakken. Ik heb het subsidiebedrag verhoogd van 487.000 euro in het jaar 2021 tot 587.000 euro voor de periode 2022 tot 2025. Dat is dus een stijging met 100.000 euro. Gelet op de indexering, bedraagt het subsidiebedrag voor het jaar 2023 intussen 628.957 euro.

Naar aanleiding van de oorlogssituatie in Oekraïne heb ik ook de verschillende jeugdpartners bijeengebracht om te bekijken hoe we Oekraïense nieuwkomers beter kunnen ondersteunen. In dat kader heb ik in 2022 92.500 euro uitgetrokken voor Awel voor de uitbouw van een chatbox voor kinderen en jongeren uit Oekraïne op de vlucht en de aanwerving en vorming van vrijwilligers die de Oekraïense en Russische taal machtig zijn. Voor de verderzetting van dit project krijgt Awel in 2023 een projectsubsidie van 49.000 euro.

Awel is natuurlijk in de eerste plaats een vrijwilligersorganisatie. Zonder de inzet van de vele vrijwilligers kan deze specifieke dienstverlening niet worden gerealiseerd. De vereniging stelt momenteel 12 beroepskrachten tewerk, waarvan 2 mensen voor de chatbox voor kinderen en jongeren uit Oekraïne op de vlucht. Het gaat in totaal om 8,9 voltijdsequivalenten. Zij omkaderen en ondersteunen momenteel 409 vrijwilligers die luisteren naar de kinderen en jongeren die Awel contacteren. Ook de bestuurders en praktische ondersteuners zijn vrijwilligers.

Awel stelt vast dat 60 procent van de vrijwilligers die zijn gestart en opgeleid tijdens de pandemie intussen zijn gestopt, jammer genoeg. De uitval wordt verklaard door het hogere engagement tijdens de coronaperiode, toen mensen meer thuis werkten en meer tijd hadden. Awel houdt dus ongeveer 25 vrijwilligers van die lichting over op een totaal van 409 vrijwilligers.

Vrijwilligers staan er bij Awel niet alleen voor. Na een stevige basisopleiding, krijgen ze permanente vorming en kunnen ze ook rekenen op ondersteuning en intervisie. Awel hoopt via een vrijwilligersbeleid zo veel mogelijk personen gemotiveerd te houden. Dit neemt niet weg dat door allerlei redenen vrijwilligers hun engagement kunnen

stopzetten. Het is ook breder maatschappelijk vast te stellen dat vrijwillig engagement niet altijd duurzaam is. We proberen dat natuurlijk altijd wel te doen, maar ook kortlopende engagementen kunnen hun waarde hebben.

De nood aan een luisterend oor en voldoende vrijwilligers blijft hoog. Daarom gaat Awel voor het eerst niet een, maar twee keer per jaar op zoek naar vrijwilligers voor al haar contactkanalen. Het eerste traject start reeds eind februari 2023. Er vinden momenteel infosessies en afstemmingsmomenten plaats. Het tweede traject vindt plaats in het najaar 2023.

Dat de oproep voor vrijwilligers al na een paar dagen leidde tot afsluiting van de inschrijving wegens voldoende kandidaten, stemt me alvast hoopvol. Er blijven personen die zich met hart en oor willen inzetten voor onze kinderen en jongeren. Dat is toch zeer hoopgevend.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Ja, het is inderdaad ongelooflijk hoopgevend. De stijgende aandacht voor mentaal welzijn helpt mensen ook om zich vrijwilliger te stellen en om zich daarvoor in te zetten. Het is nochtans geen evidente taak om een luisterend oor te zijn, en om dat ook rustig en gepast te doen. Alle vrijwilligers verdienen een dikke pluim daarvoor.

Nu, met de extra aandacht voor mentaal welzijn zijn er ook verschillende spelers en heel wat communicatielijnen bij gekomen die bekender raken. Ze bieden verschillende manieren waarop mensen terechtkunnen voor een luisterend oor. De tijd van de vaste telefoon ligt achter ons, dat zei ik al. Het aantal communicatieapps via dewelke mensen contact kunnen zoeken met allerhande organisaties, is niet meer te tellen. Het lijkt me dan ook heel belangrijk dat die spelers met elkaar contact daarover houden en dat ze de manieren waarop ze bereikbaar zijn blijven evalueren. Hoe wordt, bijvoorbeeld, binnen Awel besproken op welke kanalen zij zich aanbieden en via welke kanalen zij aanspreekbaar zijn?

Wij hebben het momenteel over telefoon, over chat, over e-mail. Het leven van heel wat jongeren speelt zich op sociale media af. Wordt er nagedacht over of gekeken naar de mogelijkheid om via die kanalen effectief aanspreekbaar te zijn? Ik kan me voorstellen dat ze contacteerbaar zijn, maar is dat ook voor het effectief luisteren naar problemen? En wordt er vanuit Awel met andere organisaties in die zin ook structureel samengewerkt? We benaderen dezelfde doelgroep, maar we spitsen ons toe op een andere problematiek, bijvoorbeeld.

Ik stel het heel erg plastisch voor, maar wordt er bijvoorbeeld gekeken naar een structurele samenwerking om vlot aan te sluiten op de hulpvraag van de jongeren, denk aan een type switchboard? Een jongere komt toe op een website en door te klikken over de problematiek wordt die naar de juiste organisatie gestuurd. Het digitale biedt in dat opzicht heel wat mogelijkheden die we via de klassieke telefoonlijn niet hadden.

Bedankt alvast voor de bijkomende antwoorden.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, Awel heeft ook een strategie om ook via digitale kanalen, denk aan TikTok en Instagram, jongeren te bereiken. Via die kanalen wordt doorverwezen naar de contactmogelijkheden, de chat dus. Er is ook het online hulpuitwisselingsplatform waar ik nog met de vorige minister van Welzijn, Wouter Beke, over heb overlegd. Er is een goede uitwisseling tussen de kanalen met een warme doorverwijzing van en tussen de kanalen. Dat gaat dan over nupraatikerover.be, 1712, de Zelfmoordlijn en dergelijke. Er wordt goed samengewerkt om te zorgen dat men via

alle mogelijke kanalen doorverwijst naar Awel en omgekeerd, dat Awel doorverwijst naar gespecialiseerde hulpverlening en kanalen.

Ik wijs ook graag op de samenwerking met de publieke omroep VRT. U weet dat ik in de samenwerkingsovereenkomst heb laten opnemen dat er een goede samenwerking moet zijn met onder andere Awel. Je ziet ook dat men stelselmatig – zeker op Ketnet – verwijst naar Awel wanneer er bepaalde zorgen worden aangekaart, denk aan mentale problemen. Dat is een goede manier. De bekendheid van Awel is de afgelopen jaren dan ook gestegen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, het systematisch verwijzen naar hulplijnen zoals Awel, u weet dat ik daar heel sterk in geloof. Ik ben heel erg blij dat dat bij de VRT ondertussen gebeurt. Het zou fijn zijn mochten ook andere media dat opnemen, maar u weet, en ik weet, dat het niet aan u is om dat op te leggen. Bij dezen een heel erg warme oproep aan alle mediakanalen om dergelijke doorverwijzingen standaard op te nemen. Het is zo ongelooflijk belangrijk dat mensen met die hulpvraag snel bij hulp geraken. Aan die warme vrijwilligers, die staan te wachten om hun telefoontje, hun chatoproep te beantwoorden, nogmaals heel veel dank om die taak op zich te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.